

<http://sxoleiagiathmhvia.wordpress.com>

<http://www.kosmosxorispolemous.gr>

Μια πρωτοβουλία του

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΜΗ-ΒΙΑΣ

που θα παρουσιαστούν στην έκθεση στη Βασιλική του Αγ. Μάρκου 25-28/2/2013

Τζορτζ Φοξ, 1624-1691, ΑΓΓΛΙΑ. Ιδρυτής των Κουάκερων

Έζησε σε μια εποχή μεγάλων κοινωνικών ανακατατάξεων. Επαναστάτησε ενάντια στις θρησκευτικές και πολιτικές συμβάσεις και πρότεινε μια ριζοσπαστική προσέγγιση της χριστιανικής πίστης. Στις αρχές του 16ου αιώνα οι Κουάκεροι ξεκίνησαν τον αγώνα τους κατά της δουλείας, κι έτσι ξεκίνησε το κίνημα της κατάργησής της.

Η επίσημη δήλωση των Κουάκερων στον βασιλιά Κάρολο Β', 1660: «Στη μη-βία αρνούμαστε απερίφραστα όλους τους πολέμους, τις συγκρούσεις και τις διαμάχες με οποιαδήποτε μέσα, για οποιονδήποτε σκοπό ή υπό οποιοδήποτε πρόσχημα, κι αυτή είναι η μαρτυρία μας σε όλον τον κόσμο: Ο σκοπός δεν αγιάζει τα μέσα, και ούτε πρέπει να δεχόμαστε να κάνουμε κακό με σκοπό να βγει κάτι καλό από αυτό».

Γουίλιαμ Πεν, 1693

Εμμάνουελ Καντ, 1724-1804, ΠΡΩΣΙΑ

Το 1795, ο Καντ δημοσίευσε ένα δοκίμιο με τίτλο «Προς την Αιώνια Ειρήνη: Ένα Φιλοσοφικό Δοκίμιο». Κατά την άποψή του, η Συνθήκη της Βασιλείας, μεταξύ της Πρωσίας και της Γαλλίας ήταν απλά η αναστολή των εχθροπραξιών κι όχι ειρήνη. Στο δοκίμιο ο Καντ υποστηρίζει ότι είναι άμεσο καθήκον της ανθρωπότητας να επιλύσει το πρόβλημα της βίας και να υιοθετήσει ένα οικουμενικό ιδεώδες για μια παγκόσμια κοινότητα, όλων των λαών, που διέπεται από ένα κράτος δικαίου. Ο Καντ πίστευε ότι η ειρήνη θα μπορούσε να επεκτείνεται σταδιακά. Το πρώτο βήμα ήταν το κράτος να γίνει δημοκρατικό. Το δεύτερο βήμα, είναι όλα τα δημοκρατικά κράτη να ενταχθούν σε μια ομοσπονδία. Μια μέρα αυτή η ομοσπονδία θα αγκαλιάσει όλα τα κράτη της γης. Ο ίδιος θεωρείται η έμπνευση για την δημιουργία της Κοινωνίας των Εθνών ως δρόμο για τον τερματισμό όλων των πολέμων.

Χένρυ Ντέιβιντ Θορό, 1817-1862, ΗΠΑ

Αμερικανός δοκιμογράφος, ποιητής, θετικός φιλόσοφος, γνωστός από τα βιώματά του στα δόγματα του υπερβατισμού (η οποία μεταξύ άλλων ασχολείται και με το τέλος της δουλείας) όπως καταγράφεται στο αριστούργημά του, Γουόλντεν (1854), καθώς επίσης

υπήρξε ένας δραστήριος υπέρμαχος των πολιτικών ελευθεριών, όπως αποδεικνύεται από την έκθεση «Πολιτική Ανυπακοή» (1849).

«Ο κάθε άνθρωπος έχει την ηθική υποχρέωση να αρνηθεί να συνεργαστεί με ένα άδικο κοινωνικό σύστημα».

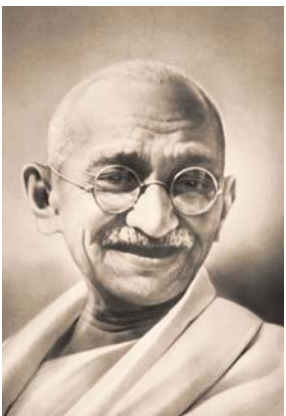
Λέων Τολστόϊ, 1828-1910, ΡΩΣΙΑ

Υπήρξε Ρώσος μυθιστοριογράφος, μεταρρυθμιστής, ειρηνιστής και ηθικός στοχαστής για ιδέες που αντιπροσώπευαν την μη-βίαιη αντίσταση. Γεννήθηκε στην αριστοκρατία αλλά παραιτήθηκε από τα προνόμιά του. Οι χριστιανικές πεποιθήσεις του Τολστόϊ βασίζονταν στο κήρυγμα στο όρος, και κυρίως στο σχόλιο για την στροφή και του άλλου μάγουλου, κάτι που έβλεπε ως δικαίωση του φιλειρηνισμού. Αυτές οι πεποιθήσεις προήλθαν από μια σοβαρή κατάθλιψη με αυτοκαταστροφικά συναισθήματα.

Πίστευε ότι ένας χριστιανός θα έπρεπε να κοιτάξει μέσα στην ίδια του την καρδιά για να μπορέσει να βρει την εσωτερική ευτυχία αντί να κοιτάζει φαινομενικά προς την εκκλησία και το κράτος. Η πίστη του στη μη-βία όταν αντιμετώπιζε την κατάθλιψη είναι μια άλλη ξεχωριστή ιδιότητα της φιλοσοφίας του. Με την άμεση επιρροή του στον Μαχάτμα Γκάντι, με αυτή του την ιδέα, ο Τολστόϊ έχει τεράστια επιρροή στο κίνημα της μη-βίαιης αντίστασης μέχρι και σήμερα.

Πίστευε ότι η αριστοκρατία ήταν ένα φορτίο για τους φτωχούς, και γι' αυτό η μοναδική λύση για να συνυπάρξουν αυτές οι δυο τάξεις ειρηνικά ήταν μέσω της αναρχίας. Αντιτάχθηκε, επίσης, στην ιδιωτική ιδιοκτησία καθώς και στον θεσμό του γάμου, ενώ εκτίμησε τα ιδεώδη της αγνότητας και της σεξουαλικής εγκράτειας.

Σε μια από τις επιστολές του, ο Τολστόϊ σημείωσε ότι ο Θορό έγραψε για την Πολιτική Ανυπακοή πενήντα χρόνια πριν. Ο ίδιος ισχυρίζεται ότι επηρεάστηκε από το δόγμα των Κουάκερων και το κίνημα κατά της δουλείας στις Ηνωμένες Πολιτείες.

Μοχάντας (Μαχάτμα) Κ. Γκάντι, 1869-1948, ΙΝΔΙΑ

Ο Γκάντι πήγε στην Αγγλία για να σπουδάσει νομικά το 1889, και αποφοίτησε από το Inner Temple του Λονδίνου. Ενώ ήταν στην Αγγλία, ένας αριθμός χορτοφάγων φίλων που σχημάτισαν την ομάδα υποστήριξης του Γκάντι, τον έπεισαν να μελετήσει τις Ινδικές θρησκείες και την λογοτεχνία. Όταν επέστρεψε στην Ινδία όμως δεν μπορούσε να βρει δουλειά, γι' αυτό και δέχτηκε μια προσφορά να πάει στην Νότια Αφρική. Προσελήφθη να υπηρετήσει ως δικηγόρος έναν πλούσιο Ινδό έμπορο που είχε εγκατασταθεί εκεί. Ενώ ταξίδευε στη Νότιο Αφρική για τον τόπο απασχόλησής του, ο Γκάντι υπέστη άσχημη μεταχείριση από τους λευκούς υπαλλήλους της εταιρίας των σιδηροδρόμων, λόγω του χρώματος του δέρματός του. Ως αποτέλεσμα αυτού του γεγονότος, ο Γκάντι άρχισε να εξετάζει την μεταχείριση των μειονοτήτων και τι θα μπορούσε να γίνει για να βελτιωθεί η κατάσταση. Εκείνες τις μέρες, ο φυλετικός διαχωρισμός, που αργότερα ονομάστηκε απαρτχάιντ, αποτελούσε το δίκαιο και την πολιτική της τότε κυβέρνησης της Νότιας Αφρικής. Αφού διευθέτησε, λοιπόν, τα νομικά θέματα του εργοδότη του, ξεκίνησε να οργανώνει την Ινδική κοινότητα προς την απαίτηση των πολιτικών τους δικαιωμάτων. Κατά την διάρκεια των 20 χρόνων του στη Νότια Αφρική, ο Γκάντι ανέπτυξε τις αρχές του στη μη-βίαιη αντίσταση. Οδήγησε αυτόν τον αγώνα σε μη-βίαιες αντιπαραθέσεις με την κυβέρνηση.

Οι κανόνες που έθεσε για την μη-βίαιη αντίσταση είναι οι εξής:

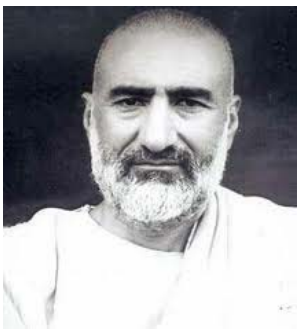
- Όχι στην εκδίκηση
- Να υπομένεις τον προσωπικό πόνο και την δυστυχία, ακόμα και τον θάνατο

- Να εκφράζεις την αγάπη και την συγχώρεση προς τον καταπιεστή
- Να μην περιέχεις καμιά πρόθεση να βλάψεις τον καταπιεστή, αλλά κάθε επιθυμία να διευθετηθούν (εναρμονιστούν) οι διαφορές

Μετά από την απόκτηση πολλών μεταρρυθμίσεων για τα πολιτικά δικαιώματα, ο Γκάντι εγκατέλειψε την Νότια Αφρική και επέστρεψε στην Ινδία το 1914. Αρχικά ταξίδεψε πολύ στην χώρα για να δει ο ίδιος τις συνθήκες υπό τις οποίες οι φτωχοί ζούσαν, και για να μάθει από αυτούς τους τρόπους με τους οποίους θα μπορούσε να βοηθήσει.

Στη συνέχεια έγινε αρχηγός του Ινδικού Εθνικού Κονγκρέσου το 1920 και άρχισε να διαμαρτύρεται ενάντια στους κανόνες της Βρετανικής κυβέρνησης στην Ινδία. Μεσολάβησε επιτυχώς σε μια εργατική διαφορά στη βιομηχανία κλωστοϋφαντουργίας στην πόλη του Αχμενταμπάντ. Όταν η περιοχή των Μπαρντόλι αρνήθηκε να πληρώσει αυτά που θεωρούσαν άδικους φόρους, ο Γκάντι ενθάρρυνε άλλες περιοχές να κάνουν το ίδιο για υποστήριξη θεωρώντας ότι αυτό θα ανέτρεπε την Βρετανική κυβέρνηση. Ωστόσο, όταν οι υποστηρικτές του ξέσπασαν και δολοφόνησαν 20 αστυνομικούς στο Τσάουρι-Τσάουρα, ο Γκάντι υποχρεώθηκε να αναστείλει την εξέγερση. Ένωσε προσωπικά υπεύθυνος για τις δολοphonίες, και δεν ήθελε να σκοτώσει τους Βρετανούς με σκοπό την επίτευξη της ειρήνης και της δικαιοσύνης για τον λαό του. Πίστευε ότι το να σκοτώνεις για να κερδίσεις αυτό που θες είναι λάθος, έτσι επέλεξε να αποτύχει, παρά να επιτύχει την ανεξαρτησία για την Ινδία κατ'αυτόν τον τρόπο. Συνέχισε να υποστηρίζει τις αρχές του στη μη-βία και κέρδισε τον τίτλο του Μαχάτμα-“ Η Μεγάλη Ψυχή”.

Στη διάρκεια του δεύτερου Παγκόσμιου Πολέμου, η Μουσουλμανική Ένωση έσπασε από τον Γκάντι και απαίτησε την διάσπαση της Ινδίας σε δυο χώρες – η μια ως επί το πλείστον μουσουλμάνοι, και η άλλη ως επί το πλείστον Ινδουϊστές. Από τη στιγμή που η κάθε πόλη, κωμόπολη και χωριό είχε μικτούς πληθυσμούς πολλών θρησκειών και αιρέσεων, ο Γκάντι δεν συμφώνησε με τη θέση τους. Πίστευε ότι η διαίρεση αυτή θα οδηγούσε σε πόλεμο, και το 1947, όταν οι Βρετανοί διαίρεσαν την χώρα σε Ινδία και Πακιστάν, η πρόβλεψή του έγινε πραγματικότητα. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου του εμφυλίου πολέμου, ο Γκάντι κατοικούσε στο κράτος της Βεγγάλης, στην Ανατολική Ινδία. Έφερε ειρήνη στο εν λόγω τμήμα της χώρας. Στη συνέχεια πήγε στο Δελχί και έπραξε το ίδιο και εκεί, και μετά από αυτό σχεδίαζε να μεταβεί στο νεοσύστατο κράτος του Πακιστάν και να αγορεύσει για την ειρήνη. Αλλά στις 30 Ιανουαρίου του 1948, η ειρηνική του αποστολή τελείωσε. Δολοφονήθηκε από έναν φανατικό Ινδό εθνικιστή.

Χαν Αμπντούλ Γκαφάρ Χαν, ΠΑΚΙΣΤΑΝ (1890 - 1988)

Ο μεγάλος ήρωας του Ισλάμ για τη μη-βία. Ένας βαθιά αφοσιωμένος Μουσουλμάνος, επιεικής και φιλελεύθερος, ο μεθοριακός Γκάντι υπήρξε ένα πιστό μέλος του Κονγκρέσου και Οπαδός του Γκάντι σε όλη του τη ζωή. Αντιτάχθηκε στη διαίρεση Ινδίας-Πακιστάν. Ο Μπάντσαχ Χαν, όπως ήταν επίσης γνωστός, υπήρξε πρότυπο για τη μη-βία σε μια κοινωνία στην οποία κυριαρχούσε η βία. Η σταθερή πίστη και η προφανής γενναιότητά του τον βοήθησαν να κερδίσει απέραντο σεβασμό. Λόγω των αρχών του, ο Μπάντσαχ Χαν είχε φυλακιστεί επανειλημμένα τόσο από την Βρετανική όσο και από την

Πακιστανική κυβέρνηση. Πέρασε 33 χρόνια στις φυλακές.

Τζέιν Άνταμς (1860-1935), ΗΠΑ

Το 1889, η Τζέιν Άνταμς συνιδρυτής του Χωλ Χάους στο Σικάγο, το πρώτο σπίτι οικισμός στις Ηνωμένες Πολιτείες. Αναμίχθηκε σε ευρύτερες προσπάθειες για κοινωνική μεταρρύθμιση, συμπεριλαμβανομένων της στέγασης, θέματα υγιεινής, την επιθεώρηση εργοστασίων, τα δικαιώματα των μεταναστών, τις γυναίκες και τα παιδιά, τον φιλειρηνισμό και την καθιέρωση του οκταώρου εργασίας. Υπηρέτησε ως αντιπρόεδρος

του Εθνικού Συλλόγου των Δικαιωμάτων Ψήφου της Γυναίκας στο διάστημα 1911-1914 και τιμήθηκε με το Βραβείο Νόμπελ Ειρήνης το 1931.

Αβράαμ Γιοχάνες Μιούστ (1885 – 1967), ΗΠΑ

Ο Α. Τζ. Μιούστ υπήρξε στην εποχή του ένας από τους κορυφαίους ακτιβιστές στην ηγεσία του κινήματος της μη-βίας. Ξεκινώντας ως υπουργός στην Ολλανδική Μεταρρυθμισμένη Εκκλησία, έγινε ακτιβιστής στην εργατική ένωση, εργάστηκε με ένα ευρύ φάσμα οργανισμών, συμπεριλαμβανομένων αυτών της Αδελφότητας της Συμφιλίωσης, το Κονγκρέσο της Φυλετικής Ισότητας και την Αντιπολεμική Συμμαχία.

Ήταν εξαιρετικά σεβαστή και θαυμαστή προσωπικότητα στο κίνημα της κοινωνικής δικαιοσύνης λόγω της ικανότητάς του να σχετίζεται με τους ανθρώπους κάθε ηλικίας και μορφωτικού επιπέδου, καθώς και για την ευκολία με την οποία γεφύρωνε τις αποστάσεις μεταξύ των ανθρώπων.

Άλντο Καπιτίνι (1899-1968), ΙΤΑΛΙΑ

Κατά τη διάρκεια της ηγεσίας του Μουσολίνι, ήταν πολύ δραστήριος στην συγκεκαλυμμένη, αντιφασιστική προπαγάνδα μεταξύ της νεολαίας της κεντρικής Ιταλίας. Έγραψε ένα βιβλίο στο οποίο τόνισε τις άπειρες δυνατότητες έμφυτες σε κάθε μη κληρικό, δεδομένου ότι μια μεγάλη εμπειρία της απελευθέρωσης μπορεί να ξεκινήσει από μια εσωτερική διαδικασία, παρότι μπορεί να καταπιέζεται από μια αρνητική κοινωνία, μια χαρακτηριστική δήλωση της περιόδου του: «Ο Θεός δεν είναι αλήθεια, ο Θεός είναι να επιλέγεις». Παρότι δεν ανήκε σε κανένα πολιτικό κόμμα, η ζωή του έγινε πρότυπο μεταξύ των Ιταλών αντιφασιστών. Παρατήρησε ότι το βασικό ζήτημα δεν είναι η γνώση της μεθόδου της μη-βίας, αλλά το να την αποδεχτεί κανείς εσωτερικά.

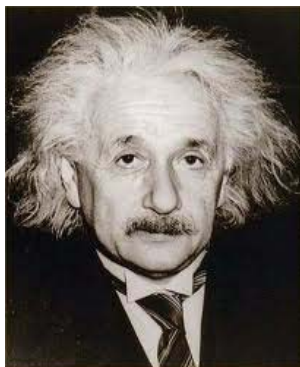
Το 1962 ξεκίνησε μια παγκόσμια πορεία (την περίοδο της *Κρίσης των πυραύλων της Κούβας*) από την Περούτζια μέχρι την Ασίζη (28 χιλ). Για πρώτη φορά η πορεία συγκέντρωσε όλους τους διακεκριμένους φίλους της ειρήνης, αν και προέρχονταν από διαφορετικές ιδεολογίες (φιλόσοφοι όπως ο Ν. Μπόμπιο και ο Α. Καλογκέρο ήταν στενοί του φίλοι). Η εκδήλωση αυτή ξεκίνησε μια Ιταλική παράδοση. Η παγκόσμια πορεία επαναλήφθηκε αρκετές φορές έκτοτε, ως η πιο σημαντική δράση ειρήνης στην Ιταλία.

Τζιν Σαρπ (γεννήθηκε το 1928), ΗΠΑ

Είναι ο συγγραφέας του *Εγχειριδίου για τη μη-βίαη Αντίσταση*, στο οποίο προσδιορίζει 198 μεθόδους μη-βίαης αντίστασης που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την άμυνα, όπως τονίζεται, μιας χώρας από επεμβάσεις, δικτατορίες ή και την αμφισβήτηση κοινωνικών συστημάτων. Έχει γράψει και πολλά άλλα βιβλία πάνω στην μη-βίαη αντίσταση, τη δύναμη, τα πολιτικά προβλήματα και της αμυντικής πολιτικής. Το 1983 ίδρυσε το Ινστιτούτο Άλμπερτ Άινστάιν για την προώθηση της έρευνας, της πολιτικής μελέτης και της εκπαίδευσης πάνω στην στρατηγική χρήση της μη-βίαης αντίστασης στην όψη καταδυνάστευσης.

Άλμπερτ Αϊνστάϊν (1879-1955), ΓΕΡΜΑΝΙΑ, ΗΠΑ

Ο Αϊνστάϊν πίστευε στη μη-βία και αντιτάχθηκε στον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο. Ο ίδιος είχε πει:

«Η ηθική στάση απέναντι στη ζωή, στην αγάπη της δικαιοσύνης και της γνώσης, καθώς και η επιθυμία για προσωπική ανεξαρτησία με επηρέασε».

Γι' αυτό υποστήριζε τους Εβραίους και την επιθυμία τους για μια πατρίδα στην Παλαιστίνη, όχι σαν πολιτική κατάσταση, αλλά σαν ένα μέρος όπου οι Εβραίοι θα μπορούσαν να αναπτύξουν τον πολιτισμό τους και να μοιραστούν τη γη με τους γείτονές τους.

Μάρτιν Λούθερ Κινγκ (1929-1968) και Ρόζα Παρκς (1913-2005), ΗΠΑ

Ο Μάρτιν Λούθερ Κινγκ, ο νεώτερος, προερχόταν από μια σκληρά εργαζόμενη, ειλικρινής και πολύ μορφωμένη μεσο-αστική οικογένεια. Μελέτησε τα γραπτά του Μαχάτμα Γκάντι στη διάρκεια των μαθητικών του χρόνων, και συνειδητοποίησε ότι οι μέθοδοι του Γκάντι πάνω στη μη-βίαιη αντίσταση ήταν τα σωστότερα εργαλεία για την απόκτηση πολιτικών δικαιωμάτων στις μειονότητες. Σε αυτούς που τον κατηγόρησαν ότι δημιουργεί αναστάτωση, ο Κινγκ απάντησε ότι οι άνθρωποι που είναι καταπιεσμένοι και έχουν υποστεί κακή μεταχείριση μπορούν να απαιτήσουν δικαιοσύνη με ειρηνικές κινητοποιήσεις μέχρι τα παράπονά τους να εισακουστούν.

Το μποϊκοτάζ των λεωφορείων του Μοντγκόμερι το 1955-1956 έδωσε στον αιδεσιμότατο Κινγκ την πρώτη ευκαιρία να ασκήσει την μη-βίαιη αντίσταση σε άδικους νόμους. Η Ρόζα Παρκ, μια μαύρη μοδίστρα και ακτιβίστρια πολιτικών δικαιωμάτων, αρνήθηκε να δώσει την θέση της στο λεωφορείο σε έναν λευκό επιβάτη, κάτι που επιβαλλόταν από τον νόμο εκείνη την εποχή. Γι' αυτή της τη πράξη συνελήφθη και οδηγήθηκε σε δίκη. Οι μαύροι πολίτες του Μοντγκόμερι της Αλαμπάμα αποφάσισαν να μποϊκοτάρουν τα λεωφορεία για μια μέρα. Μετά την επιτυχία του αποφάσισαν να το συνεχίσουν. Αρνήθηκαν να οδηγήσουν τα λεωφορεία μέχρις ότου τους δοθεί αυτό που θεωρείται δικαίωμα του κάθε πολίτη υπό τον νόμο. Το μόνο που ζητούσαν ήταν ευγενική μεταχείριση από τους οδηγούς των λεωφορείων και ένα τέλος στον διαχωρισμό των θέσεων στα λεωφορεία.

Ο Δρ. Κινγκ ονομάστηκε αρχηγός αυτού του μποϊκοτάζ. Κατά τη διάρκεια της 382 ημερών δοκιμασίας, κατόρθωσε να κάνει τους ανθρώπους του να περπατήσουν, να ιππεύσουν μουλάρια ή ποδήλατα, να μεταφέρονται εκ περιτροπής, αλλά να μην χρησιμοποιούν ποτέ το λεωφορείο για την δουλειά, το σχολείο ή το παιχνίδι. Σ' αυτή τη διάρκεια, Ο Δρ. Κινγκ φυλακίστηκε, βασανίστηκε και ταπεινώθηκε. Το σπίτι του βομβαρδίστηκε αλλά δεν ανταπέδωσε ποτέ σωματικά. Δίδαξε τους ακόλουθούς του να χρησιμοποιούν την ειρήνη, όχι την βία, για να νικήσουν τις μάχες τους. Το ανώτατο δικαστήριο του τόπου, το Υπέρτατο Δικαστήριο, εν τέλει άκουσε την υπόθεση και αποφάσισε ότι ο σκοπός ήταν δίκαιος. Τα λεωφορεία του Μοντγκόμερι ήταν επιτέλους ενοποιημένα.

Ο Μάρτιν Λούθερ Κινγκ κέρδισε το Βραβείο Νόμπελ Ειρήνης το 1964 αλλά δολοφονήθηκε το 1968. Η Ρόζα Παρκ κέρδισε το Χρυσό Μετάλλιο του Κονγκρέσου.

Αούνγκ Σαν Σούου Κι (γεννήθηκε το 1945), ΜΙΑΝΜΑΡ (Πρώην Βιρμανία ή Μπούρμα)

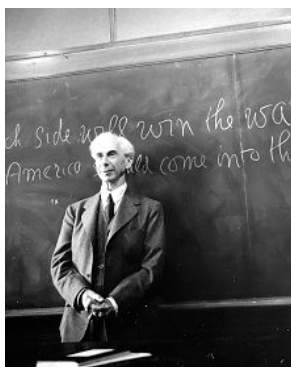
Οι πηγές της έμπνευσής της ήταν ο Μαχάτμα Γκάντι για τον οποίο έμαθε την εποχή που η μητέρα της ήταν πρεσβευτής στην Ινδία και ο πατέρας της, ο Αούνγκ Σαν, ηγέτης στον αγώνα για την απελευθέρωση της Μπούρμα. Ήταν μόλις 2 ετών όταν ο πατέρας της δολοφονήθηκε, αλλά έκανε τη ζωή του το κέντρο σπουδών της. Από τον Γκάντι επέστησε την δέσμευσή της στη μη-βία, από τον πατέρα της, την κατανόηση ότι η ηγεσία ήταν ένα καθήκον και πως κάποιος μπορεί να ηγηθεί με ταπείνωση και με την εμπιστοσύνη και τον σεβασμό του λαού που ηγείται. Και οι δυο ήταν για εκείνη παραδείγματα που της δίδαξαν την ανεξαρτησία και την μετριοφροσύνη και η Αούνγκ Σαν αντιπροσώπευε αυτό που λέμε «βαθιά απλότητα» (Βραβείο Ζαχάρωφ για την ελευθερία της σκέψης). Στην τελετή απονομής Βραβείου Νόμπελ Ειρήνης τον Δεκέμβριο του 1991, ήταν υπό κράτηση από την στρατιωτική δικτατορία του Μιανμάρ και γι' αυτό την αντιπροσώπευσαν οι δυο γιοι της, ο σύζυγός της και η φωτογραφία της μπροστά από το κοινό.

Η Εθνική Ένωση για την Δημοκρατία ιδρύθηκε με την Σούου Κι ως γενική γραμματέα. Προώθησε την πολιτική της μη-βίας και της πολιτικής ανυπακοής. Αψηφώντας την απαγόρευση, η Σούου Κι έδωσε ομιλία με μεγάλο ακροατήριο περιοδεύοντας σε όλη την χώρα. Η Σούου Κι συνέχισε την εκστρατεία παρά την ταλαιπωρία, τις συλλήψεις και τις στρατιωτικές δολοφονίες. Της απαγορεύθηκε να βάλει υποψηφιότητα για εκλογές.

Υπήρχε ένα διάσημο περιστατικό στο δέλτα του Ιραγουάντι όταν η Σούου Κι προχώρησε θαρραλέα προς τα στρατιωτικά όπλα που την σημάδευαν. Της επιβλήθηκε κατ'οίκον περιορισμός, χωρίς απαγγελία κατηγορίας και δίκης. Παρά την κράτησή της, το κόμμα της κέρδισε τις εκλογές με 82% των κοινοβουλευτικών εδρών. Η στρατιωτική χούντα όμως αρνήθηκε να αναγνωρίσει τα αποτελέσματα.

Το 1990 της απονεμήθηκε το βραβείο Ράφτο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων όπως επίσης και το Βραβείο Νόμπελ Ειρήνης το 1991. Η Σούου Κι παραμένει υπό κράτηση, αφού απέρριψε την προσφορά που της έγινε να της δοθεί η ελευθερία στην περίπτωση που θα εγκατέλειπε την Μπούρμα και θα αποσυρόταν από τα πολιτικά. Ένας από τους διασημότερους λόγους είναι ο λόγος «Ελευθερία από το Φόβο», ο οποίος ξεκινά έτσι:

«Δεν είναι η εξουσία που διαφθείρει, αλλά ο φόβος. Ο φόβος να χάσουν την εξουσία διαφθείρει αυτούς που την ασκούν, εξίσου με αυτούς, που υποταγμένοι φοβούνται και υποκύπτουν στην ωμή βία της εξουσίας».

Μπέρτραντ Ράσελ (1872-1970), ΜΕΓ. ΒΡΕΤΑΝΙ

Ο Ράσελ ήταν ένας σημαντικός Βρετανός μαθηματικός, φιλόσοφος και επιστήμονας της λογικής, ένα παράδειγμα για κάθε μη θρησκευτικό αγωνιστή ειρήνης. Απολύθηκε από το Κολέγιο η Αγία Τριάδα και φυλακίστηκε για ένα διάστημα πέντε μηνών λόγω των αντιπολεμικών διαδηλώσεων. Ο διορισμός του στο Κολέγιο Σίτυ της Νέας Υόρκης αποσύρθηκε προκαλώντας διαμαρτυρίες των πολιτών. Απολύθηκε από το Ίδρυμα του Μπάρνς στην Πενσυλβανία και έτσι οργάνωσε την πρώτη Διάσκεψη του Pugwash. Έγινε ιδρυτής Πρόεδρος της Εκστρατείας για τον Πυρηνικό Αφοπλισμό και φυλακίστηκε (για τελευταία φορά) στην ηλικία των 89 ετών για μια βδομάδα σε σχέση με τις πυρηνικές

διαμαρτυρίες.

Τζέσι Τζάκσον Λούις, (Γεννήθηκε στις 8 Οκτωβρίου, το 1941), ΗΠΑ

Ο ίδιος είναι Αμερικανός ακτιβιστής των πολιτικών δικαιωμάτων και υπουργός Βαπτιστής. Ήταν υποψήφιος για την Δημοκρατική Προεδρική απονομή το 1984 καθώς και το 1988, και υπηρέτησε σαν γεροϋσιαστής σκιά για την Περιφέρεια της Κολομβίας από το 1991 μέχρι το 1997. Ήταν ο ιδρυτής και των δυο οντοτήτων που συγχωνεύθηκαν για να δημιουργήσουν την συμμαχία του Ουράνιου Τόξου. Ο εκπρόσωπος Τζέσι Τζάκσον, ο νεώτερος, είναι ο πρωτότοκος γιός του. Τον Φεβρουάριο του 2006, σε μια από τις κάλπες του AP-AOL “Μαύρες Φωνές», ο Τζάκσον εξελέγη «ο σπουδαιότερος μαύρος ηγέτης» με το 15% των ψήφων.

Τζον Λένον (1940-1980), ΜΕΓ. ΒΡΕΤΑΝΙΑ

Ιδρυτικό μέλος και ηγετική φυσιογνωμία του θρυλικού συγκροτήματος Beatles. Παρά τον παροξυσμό των εκατομμύρια θαυμαστών γύρω από το συγκρότημα και ειδικά το πρόσωπό του ήταν από πάντα μια αινιγματική και επαναστατική φύση. Η ζωή του άλλαξε ριζικά όταν εγκαταστάθηκε στη Νέα Υόρκη όπου ασχολήθηκε ενεργά με τον ακτιβισμό, κυρίως γύρω από αντιπολεμικά κινήματα και τις φυλετικές διακρίσεις. Τα πρώτα χρόνια επέλεξε να στηρίξει τον αγώνα των «Μαύρων Πάνθηρων» που

ασπάζονταν τη βίαιη δράση αλλά τελικά η προσωπική του ωρίμανση τον οδήγησε στην κατανόηση πως μόνο η μη βίαιη δράση μπορούσε να έχει ουσιαστικά αποτελέσματα. Καθοριστικό ρόλο σε αυτή τη πορεία έπαιξε και η σύντροφός του Γιόκο Όνο με την οποία –εκμεταλλευόμενος τη φήμη του- πραγματοποίησε μια σειρά από αντιπολεμικές καμπάνιες. Τα τραγούδια του “Imagine” και “Gine peace a chance” αποτελούν έως σήμερα σύμβολο ενός οράματος για ένα καλύτερο κόσμο.

Νέλσον Μαντέλα (γεννήθηκε το 1918), ΝΟΤΙΑ ΑΦΡΙΚΗ

Η αρχική εκστρατεία του Νέλσον Μαντέλα ενάντια στο Απαρτχάιντ βασιζόταν στη μη-βία. Αργότερα, όμως, έκρινε ότι το σαμποτάζ, ακόμα και ο ένοπλος αγώνας είχαν την θέση τους στη μάχη ενάντια σε ένα από τα πιο βίαια συστήματα που ο κόσμος έχει γνωρίσει. Έλαβε το βραβείο Νόμπελ Ειρήνης. Αν και δεν υποστηρίζει την ολική άρνηση της βίας, το μεγαλύτερο μέρος της εκστρατείας που οδήγησε στην κατάργηση του Απαρτχάιντ στην

πραγματικότητα βασιζόταν στην μη-βία και παραμένει σημαντικό παράδειγμα επιτυχημένης μη-βίαιης δράσης: οι διεθνείς πιέσεις, η πολιτική ανυπακοή και η άρνηση του ίδιου του Μαντέλα να φύγει από την φυλακή, η οποία αύξησε περαιτέρω την διεθνή πίεση.

Σιρίν Εμπαντί (γεννήθηκε το 1947), ΙΡΑΝ

Ως δικηγόρος, δικαστής, λέκτορας, συγγραφέας και ακτιβίστρια, αγόρευσε ξεκάθαρα και έντονα στη χώρα της, το Ιράν, αλλά και πέρα από τα σύνορά του. Στάθηκε ως μια σωστή επαγγελματίας, μια θαρραλέα προσωπικότητα και δεν συνερίστηκε ποτέ τις απειλές για την ασφάλειά της. Κύρια αρένα της είναι ο αγώνας για τα βασικά ανθρώπινα δικαιώματα και καμιά κοινωνία δεν αξίζει να χαρακτηριστεί πολιτισμένη αν δε σέβεται τα δικαιώματα των γυναικών και των παιδιών. Σε μια εποχή βίας, υποστήριξε με συνέπεια τη μη-βία. Είναι θεμελιώδες κατά την άποψή της ότι η πολιτική εξουσία σε μια κοινωνία πρέπει να

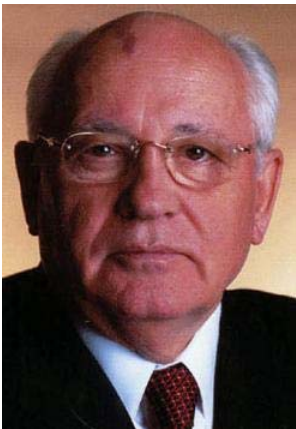
χτίζεται με δημοκρατικές εκλογές. Η ίδια ευνοεί την φώτιση και τον διάλογο ως το καλύτερο μονοπάτι για την αλλαγή της στάσης και την επίλυση των συγκρούσεων». (Ομιλία στο βραβείο Νόμπελ Ειρήνης, το 2003).

Χάρβεϊ Μιλκ (1930-1978), ΗΠΑ

Σε μια εποχή όπου η ομοφοβία κυριαρχούσε στην αμερικάνικη κοινωνία αλλά και διεθνώς διεξήγαγε έναν πολιτικό αγώνα βασισμένο στα δικαιώματα των ομοφυλοφίλων και μετά από 3 αποτυχημένες προσπάθειες τελικά εκλέχτηκε στην τοπική αυτοδιοίκηση του Σαν Φρανσίσκο. Ήταν ο πρώτος πολιτικός που εκλέχτηκε έχοντας εκφράσει σαφώς τον ομοφυλοφιλικό σεξουαλικό του προσανατολισμό. Στη θέση αυτή παρέμεινε μόλις 11 μήνες καθώς δολοφονήθηκε από συνάδελφό του.

Κατά τη διάρκεια των προεκλογικών του εκστρατειών η ομοφυλοφιλική κοινότητα δεχόταν διαρκής επιθέσεις. Εκείνος στήριζε με θάρρος την ανάγκη για ελεύθερη έκφραση και ίσα δικαιώματα και αρνήθηκε τη βία σαν απάντηση στις προκλήσεις. Στηριζόμενος σε ένα μη βίαιο πολιτικό και κοινωνικό αγώνα έδωσε ελπίδα και δύναμη σε καταπιεσμένους άνδρες και γυναίκες ενώ επηρέασε σημαντικά μεγάλο κομμάτι της αμερικάνικης κοινωνίας.

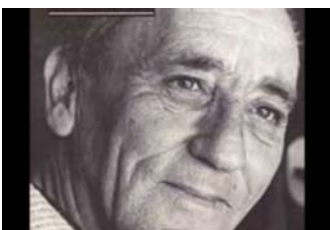

Μιχαήλ Σεργκιέγιεβιτς Γκορμπατσόφ (γεννήθηκε το 1931), ΡΩΣΙΑ

Ο Γκορμπατσόφ ήταν ηγέτης και πρόεδρος της ΕΣΣΔ στο διάστημα 1985-91. Επιχείρησε να αναβιώσει την παραπαίουσα σοβιετική οικονομία μέσω των οικονομικών μεταρρυθμίσεων (περεστρόικα) και να απελευθερώσει την κοινωνία και την πολιτική με την Γκλάσνοστ (διαφάνεια, ελευθερία λόγου), τον ανταγωνισμό στις εκλογές και τη διακοπή των εξοπλισμών στο εξωτερικό μέσω της περιστολής των εξοπλισμών με τις ΗΠΑ. Απέσυρε τα σοβιετικά στρατεύματα από το Αφγανιστάν και επέτρεψε στα κράτη του Σοβιετικού μλοκ να έχουν μεγαλύτερη αυτονομία στην κεντρική Ευρώπη, μια κίνηση που σύντομα οδήγησε στη διάλυση του ΕΣΣΔ και το τέλος του Ψυχρού Πολέμου. Απονεμήθηκε το βραβείο Νόμπελ Ειρήνης το 1990 για τη προώθηση μεγαλύτερης διαφάνειας στο ΕΣΣΔ

και τη βοήθεια για τον τερματισμό του Ψυχρού Πολέμου. Μαζί με άλλους νικητές του βραβείου Ειρήνης βοήθησε να ξεκινήσει «η Δεκαετία της Ειρήνης και της μη-βίας για τα παιδιά του κόσμου» ένα πρόγραμμα για τα πρώτα 10 χρόνια της νέας χιλιετίας, αφιερωμένο στη μη-βία, σήμερα τρέχων από την UNESCO.

Νικηφόρος Βρεττάκος (1912-1991), ΕΛΛΑΔΑ

Ένας από τους σπουδαιότερους Έλληνες ποιητές και πεζογράφους, υπήρξε βαθύτατα ανθρωπιστής όπως αποτυπώθηκε στην περίφημη φράση του: «Το σύμπαν ολόκληρο είναι ένα όστρακο που εκκολάφτηκε μέσα του τ' ακριβό μαργαριτάρι ο άνθρωπος». Ταυτόχρονα, υπήρξε εξαιρετικά κριτικός απέναντι στην ύπαρξη των πυρηνικών όπλων αλλά και σε κάθε διαστρέβλωση στη χρήση της τεχνολογίας από τον άνθρωπο. Ο λόγος

του ήταν συνδεδεμένος με τις μεγάλες πληγές της κοινωνίας αλλά και τις βαθιές εσωτερικές αναζητήσεις κάθε ανθρώπου.

Χάουαρντ Ζιν (1922-2010), ΗΠΑ

Ιστορικός, συγγραφέας και ακτιβιστής. Μετά την εμπειρία του σε βομβαρδιστικό στο 2^ο Παγκόσμιο Πόλεμο αφιέρωσε μεγάλο μέρος της μετέπειτα ζωής του στις απώλειες αμάχων από βομβαρδισμούς σε κάθε πόλεμο ενώ ταυτόχρονα ασχολήθηκε ενεργά με την καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε δεκάδες χώρες. Ενεργό μέλος σε αντιπολεμικά κινήματα ενώ από τα χρόνια των σπουδών του υποστήριξε τη μη-βία ως μέλος της Φοιτητικής Μη-βίαιης Οργανωτικής Επιτροπής αλλά φυσικά και με το σημαντικό συγγραφικό του έργο.

Τόμας Χιρς (γεννήθηκε το 1956), ΧΙΛΗ

Συγγραφέας, ακτιβιστής και πολιτικός, εν ενεργεία πρόεδρος του Ανθρωπιστικού Κόμματος της Χιλής και ιδρυτικό μέλος και εκπρόσωπος του Λατινοαμερικάνικου Ανθρωπιστικού Φόρουμ. Από τις αρχές της δεκαετίας του '80 βοήθησε σημαντικά στην ανάπτυξη του Ανθρωπιστικού Κόμματος –που είναι άμεσα επηρεασμένο από το ρεύμα του Νέου Ανθρωπισμού- στη Χιλή, καταφέροντας τη συσπείρωση διαφορετικών προοδευτικών ρευμάτων. Ο πολιτικός του λόγος φέρει διαρκώς τον όρο της μη-βίας. Πρωταγωνίστησε στον αγώνα να επιτρέψει η Χιλή να δοθεί έξοδος σε θάλασσα στη Βολιβία ενώ στηρίζει με όλες του τις δυνάμεις την αλληλεγγύη και την ένωση δυνάμεων των λατινοαμερικάνικων χωρών.

Ραφαέλ Ντε Λα Ρούμπια, ΙΣΠΑΝΙΑ

Από τις αρχές της δεκαετίας του '70 μέχρι σήμερα είναι ενεργό μέλος του Ανθρωπιστικού Κινήματος που εμπνέεται από τη φιλοσοφία του Νέου Ανθρωπισμού. Βασικοί άξονες του ενδιαφέροντός του ήταν η εκπαίδευση γύρω από τη μη-βία και ο πυρηνικός αφοπλισμός. Για το θέμα της εκπαίδευσης εργάστηκε σκληρά για τη δημιουργία του ετήσιου θεσμού «Ημερίδες για την εκπαίδευση της μη-βίας». Ο ίδιος θεσμός και αντίστοιχες δράσεις για την εκπαίδευση μεταλαμπαδεύτηκαν από τον ίδιο σε χώρες της κεντρικής και λατινικής Αμερικής. Από τους ιδρυτές του διεθνούς οργανισμού «Κόσμος Χωρίς Πολέμους & Χωρίς Βία» και εμπνευστής και συντονιστής της κολοσσιαίας παγκόσμιας πορείας για την ειρήνη και τη μη-βία (2/10/09-2/1/10) που διέσχισε 100 χώρες μεταφέροντας μέσα από εκατοντάδες εκδηλώσεις το μήνυμα της ειρήνης και της μη-βίας. Από την 1^η μέρα μέχρι σήμερα λαμβάνει ενεργό μέρος στο κίνημα των «Indignados» («αγανακτισμένοι») στην Ισπανία εξασφαλίζοντας το μη-βίαιο προφίλ τους αλλά και την διασύνδεση των indignados σε διεθνές επίπεδο.

Μάριο Ροντρίγκες Κόμπος (ψευδώνυμο Σίλο) (1938-2010), ΑΡΓΕΝΤΙΝΗ

Ο φιλόσοφος και συγγραφέας που ξεκίνησε το κίνημα της μη-βίας ως απάντηση στην αυξανόμενη βία κατά τη διάρκεια της στρατιωτικής δικτατορίας στη Νότια Αμερική. Καθ' όλη τη διάρκεια της δεκαετίας του 60 ο προβληματισμός του αναπτύχθηκε στο σημείο όπου έγινε η πρώτη δημόσια έκθεση του έργου του το 1969, σε μια τοποθεσία

που ονομάζεται Πούντα ντε Βάκας στην ορεινή περιοχή των Άνδεων, με μια ομιλία «Η θεραπεία της οδύνης» τους κάλεσε όλους, κυρίως στους νέους οι οποίοι κινδύνευαν να παρασυρθούν από βίαια κινήματα εκείνης της περιόδου, να «φέρουν ειρήνη πρώτα στον εαυτό τους και μετά στους άλλους». Το κίνημα της μη-βίας που ονομάστηκε «Ανθρωπιστικό Κίνημα» έχει αναπτυχθεί από τότε και έχει εκφραστεί στους πολιτικούς, κοινωνικούς και πολιτισμικούς τομείς μέσω του σχηματισμού 5 διεθνών οργανισμών σε πολλές χώρες: του Κόσμου Χωρίς Πολέμους και Χωρίς Βία (που ξεκίνησε την Παγκόσμια Πορεία για την Ειρήνη και τη μη-βία), το Ανθρωπιστικό Κέντρο Μελετών, το Ανθρωπιστικό Κόμμα, τη Κοινότητα για την Ανθρωπιστική Εξέλιξη και τη Σύγκλιση των Πολιτισμών, κάθε μία από τις οποίες βασίζει τις δραστηριότητές της στις αρχές της μη-βίας και της μη διάκρισης. Ταυτόχρονα, η πνευματικότητα του έργου του Σίλο εκφράστηκε μέσα από τη δημιουργία κοινοτήτων που έφεραν το τίτλο το Μήνυμα του Silo. Ο Σίλο ενέπνευσε τη δημιουργία των Πάρκων Μελέτης και Περισυλλογής (το πρώτο εκ των οποίων δημιουργήθηκε στο βουνό Πούντα Ντε Βάκας όπου έγινε η πρώτη δημόσια ομιλία στις 4 Μαΐου του 1969) που σήμερα λειτουργούν ως χώροι έμπνευσης για χιλιάδες ανθρώπους σε όλο τον κόσμο που επιθυμούν να φέρουν την ειρήνη και τη μη-βία στη προσωπική τους ζωή και στην κοινωνία.

Σήμερα, η φιλοσοφία αυτού του κινήματος είναι γνωστή με το όνομα Νέος ή Οικουμενικός Ανθρωπισμός και μπορεί να αποδοθεί με δύο βασικές αρχές: 1. Αλληλεγγύη: Να φερόμαστε στους ανθρώπους με τον τρόπο που θα θέλαμε να μας φερθούν και 2. Συνοχή: Σκέψη, αίσθηση και δράση στην ίδια κατεύθυνση.

Άλλα προγράμματα στην Εκπαίδευση, την Υγεία και την Ανάπτυξη συνεχίζουν να αυξάνονται σε περισσότερες από 100 χώρες στις περισσότερες ηπείρους. Ο Σίλο συνέχιζε να γράφει και να φέρνει το βαθιά πνευματικό Μήνυμά του για την μη-βία και την κοινωνική/προσωπική αλλαγή σε κάθε γωνιά της γης, μέχρι τον θάνατό του στις 16 Σεπτεμβρίου του 2010.